

Pravljice o stvarjenju na otoku Javi*

Kako pripovedujejo oboževalci prirodnih sil.

Ko je ustvaril Ridjalu i Ghabib nebo, sonce, mesec in zemljo in je poteklo mnogo časa za vse priprave, tedaj se je sklenil pobrigrati tudi za živa bitja; namenil se je ustvariti človeka. Vzel je ilovico ter zgnel iz nje človeško postavu. Nato je poklical enega izmed ustvarjenih duhov, ga vgnedel novemu bitju v glavo, da bi obudil v njem življenje. Toda ilovična postava je bila pretirna in duh je ni mogel nositi; prevrnila se je in razletela na tisoče kosov; ker pa je bila oblika že oduševljena, je živila tudi vsaka čepina. Sprostile so se te čepine po zemlji in so postale gnusni, zlobni duhovi, ki so jih ljudje krstili za hudice. Stvarnik je preudaril in sprevrnil, da je dal ustvarjenemu bitju premalo moči, ki bi bila potrebna za delovanje in življenje resničnega človeka. Še enkrat je zgradil novo obliko iz ilovice, ki pa je bila boljša od prejšnje: bila je na zunaj moč, vsebovala pa je moč Trojice, namreč: življenje in čustvo, voljo in značaj, razum in dušo. Ko je stvoril pčedil te lastnosti, je ta oživila in bil je ustvarjen človek. Zopet je premišljal stvarnik in menil: »Moža sem torej ustvaril, toda on ne bo mogel samo obljubiti zemlje. Daj mu hočem Djodo, ženo, katere posest ga bo razveseljevala.«

* Java je velik otok v Malajskem otočju, južno Sumatre. Odlikuje se po svojem bujnem rastlinstvu, nad 3000 visokih vulkanov, katerih se vleče po sredini podolgovatega otoka kar cel paternošter. Leži v tropičnem pasu, južno ekvatorja. Prebivalci so poveljni Malajci. Otok je precel gosto naseljen, predvsem na obrežju. Dandanes je Java holandska trgovska kolonija in nudi pred vsem kavo.

Ko pa je hotel stvarnik oblikovati podobo, ki naj bi postala žena, je zapazil, da je že porabil vso snov za stvarstvo prvega ponesrečenega bitja. Po resnem premišljevanju si je znal stvarnik pomagati in ustvariti možu lepo polovico.

Vzel je okroglo meseca, vitje kače, objemanje rož plezalk, trepet trave, vitkost šibe, vonj evetlic, lahkost in gibljivost peres, pogled srne, prijaznost in radost solnčnega žarka, hitrost vetra, solze oblakov, nežnost puha, boječnost ptice, sladkost medu, nečimernost pava, vitkost lastovice, lepoto demanta in golik grlice. Vsa ta svojstva je zvaril in iz njih ustvaril žensko bitje, kateremu je vdihnil vse imenovane lastnosti. Ko je bitje oživel, je prekašalo vsa stvarstva po ljubkosti, milini ter lepoti. Stvarnik je dal novo bitje možu za ženo, da se obljubi zemlji.

Cez nekaj dni pride mož k Ridjalu i Ghabibu in pravi: »Gospod, žena, ki si mi jo dal, mi zastuplja življenje. Brez prestanka čebija, le z njo se moram pečati, joku za vsako stvarco in je zmeraj bolna.« Stvarnik je nato vzel ženo k sebi, da bi kaznoval moža. Ni minulo teden dni in zopet pride mož:

»Gospod, osamel sem, odkar si mi jo vzel. Plesala in pela mi je. Vedno premišljam, kako srčkano me je znala pogledati in kako ljubiti, kako lepo se je z menoj igrala in kako se je za tekala k meni po pomoč.«

Stvarnik mu je dal nato ženo nazaj. Niso še minuli trije dnevi, že zopet je prišel mož pred stvarnika s svojimi pritožbami:

»Gospod, ne razumem več, kaj se godi; čim bolj premišljam, tem bolj čutim, da mi je za pokoro, a ne v veselje. Prosim te, održi me.«

Toda stvarnik je dejal: »Stori, kar moreš. Da boš pa shajal s svojo ženo ter jo mogel prenašati, ti mora biti pokorna.«

Ves obupan je odgovoril mož:

»Nič več ne morem živeti z njo.«

»Kako pa brez nje?« je vprašal stvarnik.

Zalosten je povesil mož glavo na prsi in dejal: »Gorje meni! Niti brez nje, niti z njo ne morem živeti!«

Kako pripovedujejo Budisti.

Ljudje, treh vrst so bili že ustvarjeni, a zopet uničeni, ker so bili vsi nepopolni: nato je zapovedal Brahma Višnu, ustvariti četrto vrsto. Bog se je podal na svet, zgnel iz ilovice bitje po svoji polobi. Ko je dovršil svoje delo, je položil v telo dušo in od Brahme ustvarjenega duha, da bi podobni vdihnil življenje. Zapovedal je duhu, toliko časa ostati v telesu, dokler ga ne odreši smrt. Tedaj pa bo moral dati Brahmaj račune o vsem svojem početju za časa bivanja na zemlji.

Višnu je položil sicer duh v telo, toda to še ni moglo dihati ter je razpadlo na tisoč kosčkov. Čepine ponesrečenega poizkusa, katere je pa duh že oživel, so porabile temno noč, da so se razbežale na vse strani in se vzdignile zoper Brahmo.

Višnu pa je hotel izvršiti Brahmino naročilo. Sprevrnil pa je, da mora svojemu stvoru poleg razuma in duše podeliti še druge lastnosti, da bo duh lahko vladal telesu.

Zopet je zgnel iz ilovice človeško podobo, boljše od prve, in ta je postala živo bitje, ki je bil polov različen drugih lastnosti dal tudi duha. Imenoval je bitje Adina.

Višnu je postavil Adina v velik, prekrasen vrt ter odšel nato na morje, da premišlja o svojem stvarstvu. Zatopljen v svoje misli, je spregledal, da ni dovolj ustvaril moža; dati bi mu moral tudi ženo, da se svet obljubi. Ko se je prebudit iz svojih misli je začel dal nad seboj vzhajajoče sonce in čudovito lep lotosov cvet.

»Možu, ki sem ga ustvaril,« je premišljal Višnu, »sem dal med vsemi bitji najlepšo postavu, toda lotosov

cvet je najkrajše. Kako prekaša vse stvarstvo! Kako prelesto odpira žarkom vzhajajočega solnca svoj kelih! Ne, ni je stvari na zemlji, njemu enake po lepoti in ljubkosti.«

Zopet je premišljal Višnu. Ko se je nato dvignil, je dejal:

»Še eno bitje moram ustvariti, kakor je lotosov cvet med rožami, da se bo mož razveseljeval nad posestjo svoje lepe družice.«

Govoril je Višnu lotosovemu cvetu: »Spremeni se v lepo ženo!«

Na povelje je vzdihnila gladina morja in pred njim je stal lotosov cvet v podobi lepe žene. Tako je bila ustvarjena žena.

Višnu se je radoval svojega stvarstva, toda veselje je bilo kaljeno kajti nepremično je stal pred njim lotosov cvet.

Sprevidel je, da mora žena imeti vse lastnosti popolnega bitja, in rekel je ustvarjeni ženi:

»Do sedaj si bil cvet na vodi, od sedaj boš cvet človeškega rodu. Heva naj ti bo ime. Razmnoži se ter postani mati človeštva. Govori lepa cvetka, česa še želiš in vse ti dam.«

In odgovorila je Heva z glasom lahno šepetajočega vetra:

»Gospod, v življenje si me poklical, povej mi torej, kje naj prebivam? Ne pozabi, da me pretrese najmanjši dih vetra. Bojim se viharjev, dežja, strele, groma, da, celo pred solnčnimi žarki trepečem. Tesno mi je pred divjimi živalimi, da me požre. Katero bi vališče si mi namenil gospod?«

Višnu je premišljal in dejal:

»Hočeš prebivati vrh gor?«

»Gospod, premraz je tam, ne morem.«

»No, potem ti sezidam grad v globokini morja.«

»Tam butajo valovi in polno je kač in strahot, katerih se bojim.«

»Hočeš prebivati v puščavi, daleč proč od divjih živali?«

»Ne, gospod! Tam nanosijo oblaki peska, ki me pokopije pod seboj!«

»A kje ti naj sezidam dom? V notranosti zemlje, v osrčju skal, kamor ne pride zemeljski vihar?«

»Gospod, tam je pretemno!«

Višnu je sedel na skalo in se globoko zamislil. Polna pričakovanja je stala Heva pred njim. Medtem je solnce vzšlo, žarek je dihal čez gladino in drevesa: vse je zalosketalo. Tice so pele jutranjico.

Adina se je ob jutranji zori prebudila: sprehajal se je po vrtu in ko je prišel na obalo morja, je zagledal ženo, ki jo je ustvaril Višnu.

Ves zamaknjen je bil njegov pogled na živo bitje, stoječe pred njim.

Višnu, razpazivši začuden pogled Adina, je izgubil vso potrpečljivost in rekel je Hevi: »Lepo stvarstvo, sedaj sem našel za te prebivališče, ki te je vredno. V sru moža boš domovala.« Istočasno ji je storil bog, da je pogledala Adinu v srce.

Komaj se je s pogledom potopila v njegovo srce, je trepetala in drhtela, vsa se je zblala in pobledele je.

Višnu se je še čudil ter vprašal: »Ti cvetka v človeški podobi, kaj se bojiš tudi srca tega moža?«

»O, gospod! Kakšen dom si mi pripravil! V tem sru čutim mrazove gore, valove morja, orkane puščave, temno globin, strast divjih živali. Zato se bojim!«

Spregovoril je nato veliki, močni Višnu:

»Ne boj se cvet v človeški podobi. Če je srce njegovo mrazlo, ga ogreje tvoj dih. Če se ti zli voda globoka, najdeš v njej bisere. Če se bliža vihar, ga preženeš z ljubeznijo. Če ugledaš gole pečine, vedi, na njih rastejo rože sreče. Če misliš na temne globine, vedi, da solnčni žarki razsvetlijo temo.«

Ko je Adina videla, da se Heva še vedno boji ji je rekel:

»Ljubko bitje, stori tako! Naseli se v mojem sru in postani mati človeškega rodu!«

== Lične stenske koledarje ==
za dnevne beležke s poštnimi pri
stojbinami ima v zalogi
Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

Najpripravnejša darila
za božič in Novo leto!

Amerikanski
in angleški
Singer šivalni stroji.
Singer igle in nadomestni deli. Singer olje, sukanec, svila itd.
Lasna mehanična delavnica. — Prodaja na obroke.
Singer šivalni stroji Bourne & Co., New-York
Centrala za SHS: Zagreb, Marulićeva ulica broj 5.
Podružnice: Ljubljana, Selenburgova ulica 3,
Maribor, Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar in Brod na Savi,
Subotica, Novi Sad, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Durovnik, Podgorica,
Beograd, Aruševac, Niš, Skoplje, Veleš, Bitolj, Kragujevac, Zaječar in Stip.
96/1. Zastopni štva v vseh večjih mestih.

„TITANIT“ D. D.
ZAGREB, MAŽURANICEV TRG 5, I.
Tvornica: MAHICNO PRI KARLOVCU.

Proizvaja: pod kontrolo ministrstva vojne in mor
narice.

„TITANIT“ razstrelilo sigurnosti v jakosti
dinamita.
„TITANITOM“ je mesto podkopa takoj pri
stopno, kajti
„TITANIT“ ne proizvoda nobenih strupenih
plinov.

Naročila se izvršujejo hitro od 20 kg navzgor v vsaki množici. Naročilu je
treba priložiti dovolilo prvostopne pristojne politične oblasti.
Dovolilo komande V armijske oblasti v Zagrebu priskrbi na željo naročnika
proti plačilu monopolne takse društva. Kot monopolna taksa se plačuje po
vsakem kilogramu 16 K (šestnajst krun po kilogramu) brez razločka, ali e
naročnik rudokop ali kako drugo podjetje. Kapice n zažigalnice do
bavljamo po naročilu in sprejemo dovolila pristojne oblasti in sicer prvo
vrsten izdelek po tvornici ceni. — Veliko za ogo imamo stalno v Zagrebu
in v Karlovcu—Mahicnu. 3760

Vreče, drobno sol
in vse specerijsko blago nudi po naj
nižjih cenah trvdka
SIRC-RANT, KRANJ
ter kupuje najvišje poljske pridelke in
suhe gobe. 86/1

PERJE
vsak čas
po najnižjih cenah
pri
E. VAJDA
izvoz divjačine in perutnine
Čakovec, Medjimurje (Jugoslavija)
Brzjavari: Vajda Čakovec.
Telefon št. v 59 94/1

Prodaja po
znatno znižanih
cenah:
simsko perilo, pletene jopice,
rokavice, nogavice itd
A. Šinković nasl. R. Šoss
Ljubljana, Mestni trg šte. 19.

Dne 27. t. m. se bo prodalo na pro
stovoljni javni dražbi v Bočkovem
obedna Bloke, p. Nova vas pri Ra
koku
posestvo
obstoječe iz hiše, gospodarskih poslopj in
35 oralov njiv, ravnikov ter gozda. Poleg
tega se bo prodalo tudi 10.000 kg sena.
Posestvo je v zelo dobrem stanju. 3898

100 delnic
Jadranske banke in
50 delnic
Zadružne gospodarske banke
ugodno naprođaj.
Pojačila p. i. ALOMA COMPANY, anon. a
in reklama d. z. o. z. Ljubljana, Kongresni
trg št. 3/1. 4002

Senzacionalni roman s
papeškega dvora
Hči papeža
(Lukrecija Borgia)
ki je izhajal v „JUTRU“, je sedaj
izšel v ponatisku v krasni opremi
z barvastim umetniškim ovitkom. ::
Naroča se v upravništvu „Jutra“
v Ljubljani, Prešernova ul. 54.
Cena 25 Din, po pošti 2 Din več.
Naročite takoj, ker je zaloga le majhna.

Zahtevajte „MEDICINAL KONJAK“
z znamko „ALKO-modri križec“
in
!! najfinejše krem likerje !!
„ALKO“, Ljubljana-Kolizej.

Dejanska glavica
K 60.000.000-
PODRUŽNICE:
Novo mesto, Rakek Slovenj
gradec, Maribor
TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA
(prej Slovenska eskomptna banka) — Šelenburgova ulica št. 1.
Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.
Rezervni zaklad:
okrog K 10.000.000-
1478
Telefoni št. 146, 458, 139
Brzjavke: TRGOVSKA